

REGIONALE STIMULERING *van* FILMTALENT IN NEDERLAND

Een handout bij het onderzoek voor STNL (2025)

EEN FILMCULTUUR DIE WORTELT IN DE REGIO

De Nederlandse filmsector verandert. Waar talentontwikkeling lange tijd vooral geconcentreerd was rond de Randstad en bestaande productiehuizen, groeit steeds sterker het besef dat nieuwe verhalen, makers en vormen van samenwerking juist ontstaan in de regio's. In Noord-Brabant, Limburg, Friesland en andere delen van Nederland ontwikkelen makers hun praktijk in relatie tot hun omgeving: dichtbij gemeenschappen, lokale verhalen, hybride kunstvormen en informele netwerken.

Dit onderzoek, uitgevoerd door Emiel Copini PhD, voor Screen Talent NL (STNL), verkent hoe regionale talentontwikkeling zich in Nederland ontwikkelt en welke voorwaarden nodig zijn om die ontwikkeling duurzaam te versterken. Het rapport brengt beleidsmakers, regionale hubs, makers, internationale voorbeelden en het Nederlands Filmfonds met elkaar in gesprek.

De centrale vraag luidt: 'Hoe kan regionale samenwerking bijdragen aan duurzame, inclusieve en betekenisvolle talentontwikkeling binnen de Nederlandse filmsector?' De uitkomsten laten zien dat talentontwikkeling niet ontstaat door losse subsidies of tijdelijke trajecten alleen, maar door relaties, continuïteit en gedeelde verantwoordelijkheid.

DE REGIO ALS CREATIEVE MOTOR

Een van de belangrijkste inzichten uit het onderzoek is dat de regio geen periferie is, maar een volwaardige creatieve motor binnen het Nederlandse filmecosysteem. In Brabant ontstaan sterke verbindingen tussen film, design, animatie, performance en immersieve media. Makers werken interdisciplinair en bouwen vaak hun eigen netwerken en werkvormen op. In Limburg speelt plaatsgebondenheid een grote rol. Makers beschrijven hoe sfeer, rituelen, katholieke beeldcultuur, grensgebieden en collectief geheugen hun stijl en thematiek beïnvloeden. Het lokale blijkt daarbij vaak juist universele zeggingskracht te krijgen. Makers ervaren hun herkomst niet als beperking, maar als een artistieke bron.

TALENTONTWIKKELING VERLOOPT NIET LINEAIR

Het onderzoek laat zien dat professionele ontwikkeling zelden een rechte lijn volgt. Makers bewegen zich in golfbewegingen van experiment, twijfel, samenwerking, stagnatie en doorbraak. Veel eerste films ontstaan in kleine settings: met vrienden, tijdelijke crews, woonkamersets en minimale middelen. Regionale trajecten en hubs bieden daarbij vaak de eerste professionele bedding.

Tegelijkertijd blijkt vooral de doorgroei kwetsbaar. De stap van korte film naar midlength of speelfilm vormt voor veel makers een grote drempel. Daarbij spelen onder meer:

- het vinden van producenten;
- toegang tot landelijke fondsen;
- cofinanciering;
- grotere budgetten en productieverantwoordelijkheid;
- en het ontbreken van duidelijke vervolgroutes.

Makers hebben daarom behoefte aan doorlopende ontwikkelpaden: plekken waar zij kunnen terugkeren, relaties kunnen opbouwen en over langere tijd ondersteund worden.

REGIONALE HUBS ALS SCHARNIERPUNTEN

Regionale hubs blijken in de praktijk veel meer dan uitvoerende organisaties of subsidiekanalen. Ze functioneren als relationele infrastructuur. Zij bieden:

- coaching, mentorschap, langdurige begeleiding;
- toegang tot netwerken;
- verbinding met producenten, opleidingen en fondsen;
- ruimte voor experiment;
- en een community waarin makers zich gezien voelen.

Screen Talent NL ontwikkelt zich daarin steeds sterker als een netwerk waarin regionale hubs kennis, ervaringen en infrastructuren met elkaar verbinden.

WAT INTERNATIONALE VOORBEELDEN LATEN ZIEN

De gesprekken met partners uit Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk bevestigen dat duurzame regionale filmontwikkeling alleen mogelijk is wanneer continuïteit structureel wordt georganiseerd. Internationaal blijkt telkens hetzelfde: sterke regio's maken ook de nationale filmsector sterker. De voorbeelden laten vier belangrijke lessen zien:

1. Werk met doorlopende routes.
2. Investeer in vertrouwen en langdurige samenwerking.
3. Zie regionale hubs als structurele infrastructuur.
4. Benader inclusie als toegang.

EEN LEREND ECOSYSTEEM

Het onderzoek laat zien dat Nederland zich ontwikkelt richting een gedecentraliseerd maar samenhangend filmnetwerk. Daarvoor zijn structurele keuzes nodig:

- erken regionale hubs als strategische partners;
- werk met meerjarige samenwerking;
- versterk producentenontwikkeling;
- bouw doorlopende routes voor makers;
- faciliteer kennisdeling tussen regio's;
- en betrek makers actief bij beleidsontwikkeling.

Talentontwikkeling blijkt uiteindelijk geen kwestie van losse impulsen, maar van langdurige ecosystemen waarin makers kunnen wortelen, doorgroeien en blijven. Wanneer regionale dynamiek serieus wordt genomen, ontstaat een filmsector die niet alleen inclusiever en duurzamer is, maar ook artistiek rijker, veelzijdiger en toekomstbestendiger.

OVER HET ONDERZOEK

Het onderzoek combineert literatuuronderzoek, interviews met regionale hubs binnen STNL, gesprekken met makers uit Noord-Brabant en Limburg, internationale referentiegesprekken en gesprekken met het Nederlands Filmfonds. Deze handout vormt een introductie op de belangrijkste inzichten en nodigt uit tot verdere verdieping en gesprek.

Opdrachtgever: Stichting Screen Talent NL

Financiering: Nederlands Filmfonds, CFAP

Illustraties: Cétroen / Céline Poel